

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Základní školy Olomouc, Stupkova 16, příspěvkové organizace

Motto: „Čím je pro dospělého práce, tím je pro dítě hra.“

Adresa školy: Stupkova 953/16, 779 00 Olomouc

RED-IZO: 600 140 148

IČ: 47 657 189

DIČ: CZ 47 657 189

IZO ŠD: 119 900 092

Ředitelka školy: Mgr. Iva Pospíšilová, MBA

Vedoucí vychovatelka: Mgr. Lenka Prachařová

Č.j.: ZSST/1361/2026

Spisový a skartační znak: 2.1.1 S 5

Platnost dokumentu od: 31. 8. 2026

Účinnost dokumentu od: 1. 9. 2026

Mgr. Iva Pospíšilová, MBA
ředitelka školy

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání školní družiny (dále jen „ŠVP ŠD“) vydává ředitelka školy podle § 5 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

ŠVP ŠD je zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup a je k nahlédnutí také ve škole.

IDENTIFIKAČNÍ, PRÁVNÍ A PEDAGOGICKÁ VÝCHODISKA

ŠVP ŠD je zpracován pro školní družinu Základní školy Olomouc, Stupkova 16, příspěvkové organizace. Vymezuje dlouhodobé pedagogické zaměření, cíle, formy a obsah zájmového vzdělávání a podmínky, za nichž se činnost školní družiny uskutečňuje.

PRÁVNÍ VÝCHODISKA

ŠVP ŠD vychází zejména z těchto právních předpisů ve znění pozdějších předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, zejména ustanovení o školních vzdělávacích programech, zájmovém vzdělávání, podpůrných opatřeních, bezpečnosti a ochraně zdraví, vnitřním řádu a úplatě za vzdělávání;
- vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání;
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v rozsahu relevantním pro činnost školní družiny;
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích;
- vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů.

ŠVP ŠD je provázán zejména se školním vzdělávacím programem základní školy, vnitřním řádem školní družiny, školním řádem, dokumentací bezpečnosti a ochrany zdraví a s celoročním plánem školní družiny pro příslušný školní rok.

PEDAGOGICKÁ VÝCHODISKA

Zájmové vzdělávání ve školní družině vychází z principů pedagogiky volného času. Není pokračováním školního vyučování; vytváří prostor pro odpočinek, spontánní hru, zájmové a tvořivé činnosti, pohyb, sociální učení, praktickou zkušenost a smysluplné trávení volného času. Činnosti navazují na zkušenosti účastníků získané ve škole i mimo ni, avšak probíhají neformálním, zážitkovým a věkově přiměřeným způsobem.

CHARAKTERISTIKA A POSLÁNÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je školským zařízením pro zájmové vzdělávání. Jejím posláním je poskytovat účastníkům bezpečný a podnětný prostor po vyučování, podporovat jejich odpočinek, rozvoj zájmů a schopností, sociální vztahy, samostatnost a zdravý způsob trávení volného času.

Činnost školní družiny je určena přednostně žákům 1. stupně základní školy přihlášeným k pravidelné denní docházce. V souladu s právními předpisy mohou být podle kapacitních a organizačních možností přijati také další účastníci. Nejvyšší povolená kapacita školní družiny činí 300 účastníků.

Počet oddělení, jejich personální zajištění a konkrétní zařazení účastníků se stanovují pro každý školní rok podle počtu přijatých účastníků, jejich věku, potřeb podpory, prostorových a personálních podmínek školy. Aktuální organizace je rozpracována v dokumentaci školní družiny pro příslušný školní rok.

ZAMĚŘENÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

- bezpečné, respektující a přátelské prostředí;
- odpočinek, relaxace a vyvážený režim po vyučování;
- rozvoj vztahů, komunikace, spolupráce, sociálních a emočních dovedností;
- tvořivost, fantazie, praktické dovednosti a samostatnost;
- pohyb, pobyt venku a zdravý životní styl;
- vztah k přírodě, udržitelnosti a místu, kde účastníci žijí;
- čtenářství, praktická, finanční, dopravní a digitální gramotnost přiměřená věku;
- rozvoj zájmů, nadání i individuálního potenciálu;
- participace účastníků na životě oddělení a společných aktivitách;
- prevence rizikového chování a schopnost bezpečně požádat o pomoc.

CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Cíle ŠVP ŠD vycházejí z obecných cílů vzdělávání a z potřeb účastníků školní družiny. Hlavním cílem je podporovat harmonický rozvoj osobnosti a vytvářet podmínky pro bezpečné, aktivní, smysluplné a radostné trávení volného času.

ŠKOLNÍ DRUŽINA ZEJMÉNA:

- podporuje pocit bezpečí, přijetí a sounáležitosti;
- vede účastníky k samostatnosti, odpovědnosti a přiměřenému rozhodování;
- rozvíjí schopnost komunikovat, spolupracovat, naslouchat a řešit běžné konfliktní situace;
- vede k respektování pravidel, hranic druhých a k ohleduplnému jednání;
- rozvíjí tvořivost, fantazii, zvědavost a schopnost dokončit přiměřený úkol;
- podporuje pohybovou aktivitu, odpočinek, psychohygienu a zdravý životní styl;
- upevňuje hygienické, sebeobslužné a praktické návyky;
- podporuje vztah k přírodě, místnímu prostředí a odpovědnému zacházení se zdroji;
- rozvíjí čtenářství, komunikační, praktické, finanční, dopravní a digitální dovednosti přiměřeně věku;
- vytváří podmínky pro rozvoj individuálních zájmů a nadání;
- vede k bezpečnému a odpovědnému používání digitálních technologií a ochraně soukromí;
- podporuje schopnost rozpoznat rizikovou situaci, odmítnout nevhodné jednání a požádat o pomoc;
- dává účastníkům prostor podílet se na plánování a hodnocení vybraných činností.

Cílem zájmového vzdělávání není pouze osvojování poznatků, ale především rozvoj dovedností, postojů, vztahů, samostatnosti, tvořivosti a schopnosti využívat zkušenosti v běžném životě.

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY A METODY PRÁCE

Pedagogická práce ve školní družině respektuje specifika volného času a potřebu střídání zátěže a odpočinku. Nabídka činností je pestrá a umožňuje účastníkům aktivní zapojení i přiměřenou volbu.

▪ **BEZPEČÍ A RESPEKT**

Vytváříme prostředí, ve kterém jsou pravidla srozumitelná, předvídatelná a přiměřená věku. Podporujeme důvěru, respekt, laskavou komunikaci a bezpečné vztahy.

▪ **INDIVIDUALIZACE**

Zohledňujeme věk, tempo, schopnosti, zájmy, aktuální rozpoložení a individuální vzdělávací potřeby účastníků.

▪ **ZÁŽITEK A PRAKTICKÁ ZKUŠENOST**

Upřednostňujeme hru, tvoření, pohyb, experimentování, pozorování, spolupráci a další činnosti, při nichž účastník aktivně jedná a získává vlastní zkušenost.

▪ **DOBROVOLNOST A MOŽNOST VOLBY**

V rámci organizace a bezpečných pravidel poskytujeme prostor pro volbu z nabízených činností a pro spontánní aktivitu.

▪ **POZITIVNÍ MOTIVACE**

Oceňujeme úsilí, pokrok, tvořivost, spolupráci a přiměřenou samostatnost. Nepracujeme s porovnáváním výkonu jako hlavním motivačním prostředkem.

▪ **PARTICIPACE**

Zapojení účastníků do výběru her, témat, výzdoby, společných projektů a reflexe činností posiluje odpovědnost a sounáležitost.

▪ **VYVÁŽENÝ REŽIM**

Střídáme klidové, spontánní, zájmové, pohybové a venkovní činnosti s ohledem na fyziologické potřeby účastníků a průběh školního dne.

POUŽÍVANÉ METODY:

- hra a herní situace;
- rozhovor, vyprávění a komunitní sdílení;
- praktická a tvořivá činnost;
- pozorování, experiment a jednoduché badatelské činnosti;
- kooperativní a týmové aktivity;
- projektové a tematické činnosti;
- dramatizace, hudební a pohybové činnosti;
- vycházky, pobyt venku a práce v reálném prostředí;
- individuální podpora a práce v menší skupině;
- reflexe a společné hodnocení přiměřené věku.

DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu účasti účastníka ve školní družině, zpravidla v jednotlivých školních letech. ŠVP ŠD je koncipován jako dlouhodobý a otevřený program, který lze v návaznosti na změny právních předpisů, podmínek školy a zkušenosti z realizace průběžně aktualizovat.

Školní družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách. Po projednání se zřizovatelem může ředitelka školy v době školních prázdnin činnost školní družiny přerušit; postupuje přitom podle vyhlášky č. 74/2005 Sb.

Časový plán vzdělávání je rozpracováván v celoročním plánu školní družiny pro příslušný školní rok a dále v plánování jednotlivých oddělení. Tematické okruhy se mohou v průběhu let opakovat, avšak jejich náročnost, metody a míra samostatnosti účastníků se přizpůsobují věku, zkušenostem a aktuálním potřebám.

Celoroční plán je rámcový. Konkrétní aktivity lze měnit nebo doplňovat podle zájmu účastníků, počasí, organizačních a personálních podmínek, bezpečnostní situace a aktuální nabídky vzdělávacích, kulturních, sportovních a projektových aktivit.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje v souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb. Ve školní družině jsou s ohledem na její poslání využívány především pravidelné činnosti, příležitostné činnosti a otevřená nabídka spontánních činností; podle potřeb také osvětová činnost a individuální práce.

▪ PRAVIDELNÁ ZÁJMOVÁ, VÝCHOVNÁ, REKREAČNÍ NEBO VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Tvoří základ každodenního programu. Zahrnuje zejména odpočinkové a relaxační činnosti, pohyb a pobyt venku, tvoření, hry, čtenářské, hudební, dramatické, přírodovědné, praktické a další zájmové aktivity. Může zahrnovat také přiměřené činnosti podporující školní dovednosti; nejde však o pokračování vyučování.

▪ PŘÍLEŽITOSTNÁ ZÁJMOVÁ, VÝCHOVNÁ, REKREAČNÍ NEBO VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Zahrnuje zejména tematické a projektové dny, soutěže, sportovní akce, besedy, dílny, kulturní programy, výstavy, vycházky, výlety, návštěvy institucí a společné akce oddělení nebo akce s účastí zákonných zástupců.

▪ OTEVŘENÁ NABÍDKA SPONTÁNNÍCH ČINNOSTÍ

Poskytuje prostor pro volnou hru, společenské a konstruktivní hry, vlastní tvoření, četbu, neformální komunikaci, relaxaci a spontánní pohybové aktivity.

▪ OSVĚTOVÁ ČINNOST A PREVENCE

Podporuje bezpečné vztahy, zdravý životní styl, prevenci rizikového chování, bezpečnost v dopravě i online prostředí, environmentální odpovědnost a schopnost vyhledat pomoc.

▪ INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE

Vytváří podmínky pro rozvoj individuálních zájmů, tvořivosti, nadání, samostatnosti a pro podporu účastníků, kteří potřebují odlišné tempo, strukturu nebo míru pomoci.

▪ TÁBOROVÁ A OBDOBNÁ ČINNOST

Je-li v konkrétním období školní družinou organizována, uskutečňuje se podle samostatných organizačních a bezpečnostních podmínek a v souladu s platnými právními předpisy.

OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah zájmového vzdělávání vychází z potřeb účastníků, z prostředí školy a místních podmínek. Je realizován především prostřednictvím praktických, zážitkových, tvořivých, pohybových a sociálních činností. Jednotlivé oblasti se vzájemně prolínají a nejsou chápány jako oddělené „předměty“.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- orientace ve škole, školní družině a okolí školy;
- bezpečná cesta, dopravní situace a pravidla pohybu v dopravním prostředí;
- poznávání Olomouce, jeho významných míst, přírody a veřejného prostoru;
- péče o společné prostředí a odpovědné zacházení se společným majetkem;
- pravidla chování při vycházkách, návštěvách a akcích mimo školu.

LIDÉ KOLEM NÁS

- pravidla soužití, respekt, spolupráce a vzájemná pomoc;
- komunikace, naslouchání, vyjadřování potřeb a řešení běžných konfliktů;
- rodina, přátelství, mezilidské vztahy a respekt k různým životním zkušenostem;
- rozpoznávání nevhodného, agresivního a rizikového chování a schopnost požádat o pomoc;
- ohleduplnost, tolerance, odpovědnost za vlastní jednání a participace na životě oddělení.

LIDÉ A ČAS

- orientace v denním režimu a v čase;
- střídání aktivity, odpočinku, pohybu a relaxace;
- smysluplné plánování a využívání volného času;
- rozvoj vlastních zájmů a schopnost volit vhodnou činnost;
- tradice, svátky, významné dny a proměny života v minulosti a současnosti.

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozorování proměn přírody a ročních období;
- rostliny, živočichové a přírodní prostředí v okolí školy;
- pobyt v přírodě, školní zahrada a péče o rostliny;
- ochrana životního prostředí, třídění odpadu a šetrné zacházení s vodou a energií;
- využívání přírodnin při tvořivých a badatelských činnostech.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- hygiena, sebeobsluha a péče o tělo;
- pohyb, zdravé stravování, pitný režim, odpočinek a spánek;

- duševní pohoda, rozpoznávání emocí a jednoduché strategie zklidnění;
- bezpečné chování, prevence úrazů, první pomoc a přivolání pomoci;
- bezpečnost při sportu, pobytu venku, u vody, v dopravě a při mimořádných situacích.

PRŮŘEZOVÉ PRIORITY

- čtenářství a práce s příběhem;
- tvořivost a praktické dovednosti;
- duševní pohoda, bezpečné vztahy a rozvoj sociálních a emočních dovedností;
- environmentální odpovědnost a udržitelnost;
- dopravní, finanční a praktická gramotnost;
- bezpečné a smysluplné používání digitálních technologií;
- participace, dobrovolnictví a odpovědnost za společné prostředí.

ROZVOJ KOMPETENCÍ ÚČASTNÍKŮ

Školní družina podporuje rozvoj kompetencí přirozeně v každodenních situacích. Uvedené charakteristiky jsou orientačními pedagogickými záměry; nejde o klasifikované výstupy ani o požadavky, které musí každý účastník splnit ve stejném rozsahu.

KOMPETENCE K UČENÍ A POZNÁVÁNÍ

- projevuje zvědavost, klade otázky a hledá odpovědi;
- učí se prostřednictvím hry, zkušenosti, pozorování a praktické činnosti;
- využívá získané zkušenosti v běžných situacích;
- přiměřeně věku hodnotí vlastní práci a dokončuje započatou činnost.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- všímá si problémových situací a zvažuje možné způsoby řešení;
- dokáže požádat o pomoc a přijmout podporu;
- učí se předvídat důsledky svého jednání;
- rozlišuje bezpečné a nevhodné způsoby řešení.

KOMUNIKAČNÍ KOMPETENCE

- vyjadřuje své myšlenky, pocity a potřeby přiměřeným způsobem;
- naslouchá druhým a respektuje odlišný názor;
- domlouvá se s vrstevníky i dospělými;
- učí se řešit nedorozumění a konflikty prostřednictvím komunikace.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

- uvědomuje si odpovědnost za své chování;
- spolupracuje, přijímá roli ve skupině a umí nabídnout pomoc;
- respektuje pravidla, osobní hranice a odlišnosti druhých;
- učí se rozpoznávat a pojmenovávat emoce a hledat vhodné způsoby zklidnění.

OBČANSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ KOMPETENCE

- chová se odpovědně k sobě, druhým a společnému prostředí;
- respektuje přírodu a učí se šetrně zacházet se zdroji;
- vnímá význam pravidel, vzájemné pomoci a péče o veřejný prostor;
- podílí se přiměřeně věku na společných rozhodnutích a aktivitách.

PRACOVNÍ A ČINNOSTNÍ KOMPETENCE

- plánuje jednoduchou činnost, volí pomůcky a dbá na bezpečný postup;
- pečuje o pomůcky, hračky a společné vybavení;
- rozvíjí jemnou motoriku, praktické dovednosti, tvořivost a vytrvalost;
- dokáže spolupracovat při společném úkolu.

KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času;
- vybírá si činnosti podle zájmů a učí se vyvažovat aktivitu a odpočinek;
- rozvíjí své zájmy a objevuje nové možnosti;
- učí se odmítat rizikové nebo nevhodné nabídky.

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE

- používá digitální technologie přiměřeně věku a účelu, zejména k tvoření, komunikaci nebo získávání informací;
- respektuje soukromí a pravidla bezpečného chování v online prostředí;
- rozpoznává některá rizika digitálního prostředí a ví, kdy požádat dospělého o pomoc.

PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

PŘIJÍMÁNÍ ÚČASTNÍKŮ

Podmínkou přijetí k pravidelné denní docházce do školní družiny je písemná přihláška. Její součástí jsou údaje nezbytné pro organizaci docházky a odchodů účastníka. O přijetí k zájmovému vzdělávání rozhoduje ředitelka školy v souladu s právními předpisy, kapacitou školní družiny a předem stanovenými a zveřejněnými kritérii.

Účastníci jsou přijímáni do naplnění nejvyšší povolené kapacity školní družiny. Podrobnosti k přihlášení, evidenci docházky, vyzvedávání a odchodům upravuje vnitřní řád školní družiny a organizační pokyny školy.

PRŮBĚH VZDĚLÁVÁNÍ

Průběh zájmového vzdělávání se řídí tímto ŠVP ŠD, vnitřním řádem školní družiny, celoročním plánem a plánováním jednotlivých oddělení. Pedagogičtí pracovníci při plánování zohledňují věk, aktuální potřeby, schopnosti, zdravotní a vzdělávací potřeby účastníků a charakter konkrétní činnosti.

Účastník je veden k respektování pokynů pedagogických pracovníků, pravidel bezpečnosti a pravidel společného soužití. Změny v docházce a odchodech se řídí pravidly stanovenými školou; konkrétní technický způsob evidence může škola v průběhu platnosti ŠVP měnit bez nutnosti změny tohoto dokumentu.

UKONČENÍ ÚČASTI

Účast na pravidelném zájmovém vzdělávání může být ukončena zejména písemným oznámením zákonného zástupce, uplynutím období, na které byl účastník přijat, nebo rozhodnutím ředitelky školy v případech stanovených právními předpisy. Podrobnosti upravuje vnitřní řád školní družiny a pravidla školy.

V případě závažného nebo zvláště závažného zaviněného porušení povinností se postupuje podle § 31 školského zákona. Běžné nevhodné chování je řešeno především pedagogickými a výchovnými postupy přiměřenými věku, závažnosti situace a individuálním potřebám účastníka.

DOKLAD O UKONČENÍ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina nevydává po ukončení účasti doklad o dosaženém vzdělání ani osvědčení o ukončení zájmového vzdělávání.

PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ S OMJ A ÚČASTNÍKŮ SE SVP

PODPORA ÚČASTNÍKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI (SVP)

Školní družina vytváří podmínky pro zapojení účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami v rozsahu odpovídajícím jejich individuálním potřebám, doporučeným podpůrným opatřením a organizačním možnostem školského zařízení. Cílem je bezpečná účast, sociální začlenění, přiměřená samostatnost a možnost zažívat úspěch.

Vychovatelky spolupracují zejména s třídními učiteli, dalšími pedagogickými pracovníky školy, školními poradenskými službami, zákonnými zástupci a podle potřeby se školským poradenským zařízením. Je-li podpůrné opatření poskytováno také ve školní družině, jeho realizace je koordinována v souladu s doporučením a pravidly školy.

PODPORA MŮŽE PODLE POTŘEB ÚČASTNÍKA ZAHRNOVAT ZEJMÉNA:

- úpravu organizace a prostředí;
- jasnou strukturu a předvídatelný režim;
- přizpůsobení náročnosti, délky nebo způsobu zadání činnosti;
- využití názorných, komunikačních nebo kompenzačních pomůcek;
- poskytnutí přiměřeného času, přestávek nebo možnosti zklidnění;
- individuální podporu nebo práci v menší skupině;
- podporu sociálního začlenění, komunikace a bezpečných vztahů;
- spolupráci s asistentem pedagoga, je-li jeho podpora pro školní družinu stanovena.

PODPORA NADÁNÍ

Školní družina vytváří podmínky také pro rozvoj účastníků nadaných a mimořádně nadaných. Nabízí možnost náročnějších nebo otevřených úkolů, samostatných projektů, tvořivých a badatelských aktivit, zapojení do organizace činností a prostor pro prezentaci vlastních zájmů a dovedností. Podpora nadání není založena na jednostranném zvyšování výkonových požadavků, ale na rozšiřování možností a hlubším rozvoji zájmu.

PODPORA ÚČASTNÍKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM (OMJ)

Školní družina vytváří podmínky také pro plnohodnotné zapojení účastníků s odlišným mateřským jazykem, zejména těch, kteří potřebují podporu při porozumění nebo komunikaci v českém jazyce. Podpora vychází z jejich věku, aktuální jazykové úrovně, dosavadních zkušeností a individuálních potřeb. Cílem je usnadnit orientaci v režimu školní družiny, porozumění pravidlům, zapojení do společných činností a navazování bezpečných vztahů v kolektivu.

PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI PODLE POTŘEB ÚČASTNÍKA ZEJMÉNA:

- používají jednoduché, srozumitelné a přiměřeně stručné instrukce a ověřují porozumění;
- využívají názornost, obrázky, gesta, demonstraci a praktickou ukázkou;
- poskytují dostatek času pro porozumění, reakci a vlastní vyjádření;
- podporují přirozené osvojování českého jazyka prostřednictvím hry, běžné komunikace a společných činností;

- podporují začlenění do kolektivu, vrstevnickou pomoc a předcházejí sociální izolaci;
- respektují jazykové a kulturní zázemí účastníka a vedou ostatní k respektu k odlišnostem;
- spolupracují s třídními učiteli, dalšími pedagogickými pracovníky školy, školními poradenskými službami a zákonnými zástupci.

MATERIÁLNÍ A ORGANIZAČNÍ PODMÍNKY

Školní družina využívá zejména prostory školy v budově 3 a v budově K a další prostory určené pro činnost jednotlivých oddělení. Výchovně-vzdělávací činnost probíhá převážně v kmenových třídách, které jsou podle možností školy vybavovány také pro potřeby zájmového vzdělávání.

Podle charakteru činnosti může školní družina využívat také tělocvičnu, školní hřiště, školní zahradu, odborné učebny, cvičnou kuchyňku, počítačové učebny a další vhodné prostory školy. Při aktivitách mimo areál školy jsou využívána veřejná prostranství, přírodní prostředí, kulturní, sportovní a vzdělávací instituce a další bezpečná místa vhodná pro daný účel.

Účastníci mají podle možností k dispozici zejména společenské a didaktické hry, stavebnice, knihy a časopisy, výtvarné a pracovní potřeby, sportovní a pohybové pomůcky, materiál pro rukodělné a tvořivé činnosti a další vybavení odpovídající věku a potřebám účastníků.

Materiální vybavení je průběžně vyhodnocováno, bezpečně uloženo a podle finančních a organizačních možností školy doplňováno a obnovováno. Při výběru pomůcek se přihlíží k jejich bezpečnosti, věkové přiměřenosti, využitelnosti, hygieně a možnosti zapojení různých skupin účastníků.

ORGANIZACE ODDĚLENÍ

Účastníci pravidelné denní docházky se zařazují do oddělení. Nejvyšší počet účastníků v oddělení činí podle vyhlášky č. 74/2005 Sb. 30. Konkrétní počet oddělení a jejich složení se stanovují pro každý školní rok podle aktuálního počtu přijatých účastníků a podmínek školy.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Zájmové vzdělávání zajišťují pedagogičtí pracovníci, kteří splňují předpoklady pro výkon pedagogické činnosti podle právních předpisů. Pedagogický tým školní družiny je veden vedoucí vychovatelkou v rozsahu svěřených kompetencí a spolupracuje s vedením školy.

PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI ŠKOLNÍ DRUŽINY ZEJMÉNA:

- plánují, realizují činnosti v souladu se ŠVP ŠD a aktuálními potřebami účastníků;
- vytvářejí bezpečné, respektující a podnětné prostředí;
- respektují individuální potřeby, tempo a možnosti účastníků;
- podporují samostatnost, tvořivost, spolupráci a pozitivní vztahy;
- zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví a průběžně vyhodnocují rizika;
- spolupracují s dalšími pedagogickými pracovníky školy a se zákonnými zástupci;
- podílejí se na plánování, reflexi a hodnocení činnosti školní družiny;
- průběžně rozvíjejí své odborné kompetence v rámci dalšího vzdělávání a sdílení zkušeností.

Při personálním zajištění činností mimo školu nebo aktivit se zvýšenými nároky na bezpečnost se přihlíží k druhu činnosti, počtu a věku účastníků, jejich individuálním potřebám a rizikům. Nejvyšší počet účastníků na jednoho pedagogického pracovníka se pro konkrétní činnosti stanoví v souladu s právními předpisy a vnitřními pravidly školy.

EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Školní družina je součástí Základní školy Olomouc, Stupkova 16, příspěvkové organizace. Její činnost je financována z prostředků školy v souladu s právními předpisy, rozpočtem organizace a pravidly zřizovatele.

ÚPLATA ZA ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno zpravidla za úplatu. Výši měsíční úplaty na jednoho účastníka stanoví zřizovatel na období školního roku v souladu s § 123 školského zákona a § 14 vyhlášky č. 74/2005 Sb. Ředitelka školy informuje zákonné zástupce o aktuální výši úplaty a podmínkách její úhrady způsobem stanoveným školou.

Splatnost úplaty, způsob její úhrady, postup při omezení nebo přerušení provozu školní družiny a podmínky pro snížení nebo osvobození od úplaty se řídí platnými právními předpisy a samostatnou vnitřní směrnicí školy upravující úplatu za zájmové vzdělávání ve školní družině.

Konkrétní výše úplaty není součástí tohoto ŠVP ŠD, neboť je stanovována pro jednotlivé školní roky. Tím je zachován dlouhodobý charakter ŠVP ŠD a není nutné jej měnit při každoroční změně výše úplaty.

VYUŽITÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

Finanční prostředky určené na činnost školní družiny jsou podle možností školy využívány zejména na obnovu a doplnění her, stavebnic, knih, výtvarných a pracovních potřeb, sportovních a didaktických pomůcek, materiálu pro zájmové činnosti a na další výdaje související s bezpečnou a kvalitní realizací zájmového vzdělávání.

PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

Bezpečnost a ochrana zdraví účastníků je základní podmínkou činnosti školní družiny. Škola při zájmovém vzdělávání přihlíží k fyziologickým potřebám účastníků, vytváří podmínky pro jejich zdravý vývoj a předchází rizikovému chování. Pedagogičtí pracovníci při plánování a realizaci aktivit průběžně vyhodnocují rizika a přijímají přiměřená preventivní opatření.

ÚČASTNÍCI JSOU PŘIMĚŘENĚ VĚKU, SCHOPNOSTEM A CHARAKTERU ČINNOSTI SEZNAMOVÁNÍ ZEJMÉNA:

- s pravidly bezpečného chování ve školní družině a v prostorách školy;
- s pravidly při přesunech, vycházkách a činnostech mimo areál školy;
- s pravidly při pohybových, sportovních, pracovních a tvořivých činnostech;
- s bezpečným používáním pomůcek, náčiní a vybavení;
- s pravidly bezpečného chování v dopravě a při mimořádných situacích;
- s postupem při úrazu, zdravotních obtížích a přivolání pomoci;
- se zásadami požární ochrany a prevence rizikového chování;
- s pravidly bezpečného a odpovědného chování v digitálním prostředí.

ČINNOSTI MIMO MÍSTO VZDĚLÁVÁNÍ

Bezpečnost účastníků při vzdělávání a akcích konaných mimo místo, kde se vzdělávání uskutečňuje, zajišťuje škola svými zaměstnanci, vždy nejméně jedním pedagogickým pracovníkem. Organizace a personální zajištění se přizpůsobují druhu činnosti, věku, počtu a případným speciálním vzdělávacím potřebám účastníků.

ÚRAZY, ZDRAVOTNÍ OBTÍŽE A PRVNÍ POMOC

Účastník je veden k tomu, aby bezodkladně oznámil pedagogickému pracovníkovi úraz, zdravotní obtíže nebo jinou skutečnost, která může ohrozit jeho zdraví nebo zdraví dalších osob. Pedagogický pracovník poskytne nebo zajistí první pomoc v rozsahu svých kompetencí, informuje příslušné osoby a postupuje podle pravidel školy. Evidence úrazů a záznamy o úrazech jsou vedeny v souladu s právními předpisy.

REŽIM A PSYCHOHYGIENA

Denní režim respektuje potřebu odpočinku po vyučování, stravování, spontánní aktivity, přiměřeného pohybu, pobytu venku a zájmových činností. Při organizaci se přihlíží k aktuálnímu počasí, únavě účastníků, zdravotním potřebám a bezpečnosti. Důležitou součástí je možnost zklidnění, relaxace a přiměřené volby činnosti.

OCHRANA ÚČASTNÍKŮ PŘED RIZIKOVÝM CHOVÁNÍM

Školní družina vytváří bezpečné, respektující a podnětné prostředí a průběžně působí v oblasti prevence rizikového chování. Preventivní působení je přirozenou součástí každodenní pedagogické práce a je přizpůsobeno věku, individuálním potřebám a aktuální situaci účastníků.

PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI ŠKOLNÍ DRUŽINY ZEJMÉNA:

- podporují bezpečné a respektující vztahy mezi účastníky, vzájemnou pomoc, ohleduplnost a spolupráci;
- vedou účastníky k respektování pravidel společného soužití, osobních hranic a odlišností druhých;
- věnují pozornost prevenci šikany, kyberšikany, agresivního chování, diskriminace, nepřátelství, násilí a dalších forem rizikového chování;
- přiměřeně věku seznamují účastníky s riziky spojenými s návykovými látkami a dalšími zdraví ohrožujícími jevy;
- podporují bezpečné a odpovědné chování v digitálním prostředí;
- vedou účastníky k tomu, aby dokázali rozpoznat situaci, která jim není příjemná nebo bezpečná, odmítnout nevhodné jednání a požádat o pomoc;
- věnují pozornost změnám v chování účastníků, vztahům v kolektivu a dalším signálům, které mohou ukazovat na ohrožení dítěte;
- vzniklé situace řeší bez zbytečného odkladu v souladu s vnitřním řádem školní družiny a dalšími pravidly školy.

Preventivní působení školní družiny navazuje na preventivní činnost školy. Pedagogičtí pracovníci školní družiny podle potřeby spolupracují s třídními učiteli, metodiky prevence, dalšími pracovníky poskytujícími školní poradenské služby, vedením školy, zákonnými zástupci a případně dalšími odbornými institucemi.

Při podezření na šikanu, násilí, ohrožení dítěte nebo jiné závažné rizikové chování postupují zaměstnanci podle platných právních předpisů a vnitřních postupů školy.

Podrobnější pravidla ochrany účastníků před rizikovým chováním, diskriminací, nepřátelstvím a násilím stanoví vnitřní řád školní družiny a související preventivní dokumentace školy.

SPOLUPRÁCE A KOMUNIKACE

Kvalitní činnost školní družiny je založena na spolupráci pedagogických pracovníků, účastníků, zákonných zástupců a dalších pracovníků školy. Komunikace je vedena věcně, s respektem k právům a potřebám účastníků a s ohledem na ochranu osobních údajů.

SPOLUPRÁCE V RÁMCI ŠKOLY

- s vedením školy při organizaci, personálním zajištění a rozvoji školní družiny;
- s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky při předávání informací důležitých pro bezpečné a podpůrné zapojení účastníka;
- se školními poradenskými službami při řešení vzdělávacích, vztahových a podpůrných potřeb;
- se školní jídelnou a provozními zaměstnanci při zajištění bezpečného režimu;
- s dalšími součástmi školy při společných projektech a akcích.

SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Zákonní zástupci jsou informováni o organizaci provozu, pravidlech školní družiny, významných akcích a skutečnostech důležitých pro bezpečí a vzdělávání účastníka. Škola využívá osobní komunikaci, školní informační systém a další komunikační kanály stanovené školou. V případě potřeby jsou konzultovány individuální potřeby účastníka a hledán společný postup.

SPOLUPRÁCE S PARTNERY

Podle tématu a aktuálních možností může školní družina spolupracovat s kulturními, sportovními, vzdělávacími, environmentálními, bezpečnostními a dalšími místními institucemi a odborníky. Každá spolupráce musí být v souladu s cíli ŠVP ŠD, bezpečností účastníků a pravidly školy.

SPOLUPRÁCE A KOMUNIKACE

PRŮBĚŽNÁ EVALUACE

Naplňování ŠVP ŠD je průběžně reflektováno v každodenní pedagogické práci a při společných poradách pracovníků školní družiny. Evaluace slouží ke zvyšování kvality činnosti, nikoli k formálnímu hodnocení jednotlivých účastníků.

SLEDUJEME ZEJMÉNA:

- zda nabídka činností odpovídá věku, potřebám a zájmům účastníků;
- míru zapojení účastníků, jejich možnost volby a participace;
- kvalitu vztahů, pocit bezpečí a atmosféru v odděleních;
- naplňování cílů v oblasti pohybu, tvořivosti, samostatnosti, spolupráce a bezpečnosti;
- účinnost podpory účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a rozvoje nadání;
- účinnou podporu účastníků s odlišným mateřským jazykem;
- přínos celodružinových akcí, projektů a spolupráce s partnery;
- bezpečnostní podmínky, materiální vybavení a organizační možnosti;
- podněty účastníků, zákonných zástupců a pedagogických pracovníků.

Závěry z průběžné evaluace se promítají do celoročního plánu, plánování jednotlivých oddělení, organizace činností, výběru pomůcek a do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Na konci školního roku je činnost školní družiny souhrnně vyhodnocena a získané podněty slouží jako východisko pro další období.

RÁMCOVÝ CHARAKTER ŠVP ŠD

ŠVP ŠD je dlouhodobým rámcovým pedagogickým dokumentem. Může být průběžně upravován a doplňován v návaznosti na změny právních předpisů, podmínek školy, zkušenosti z realizace programu a potřeby účastníků. Operativní a každoročně proměnlivé údaje – například konkrétní rozdělení oddělení, aktuální výše úplaty, provozní časy, personální obsazení nebo technický způsob evidence docházky – jsou upravovány v navazujících dokumentech školy.

VZTAH K VNITŘNÍMU ŘÁDU ŠKOLNÍ DRUŽINY

ŠVP ŠD vymezuje především pedagogické zaměření, cíle, formy, obsah a podmínky zájmového vzdělávání. Vnitřní řád školní družiny stanoví zejména konkrétní provozní a organizační pravidla, práva a povinnosti účastníků a jejich zákonných zástupců, pravidla vzájemných vztahů, bezpečnosti, docházky a odchodů. Oba dokumenty se vzájemně doplňují.